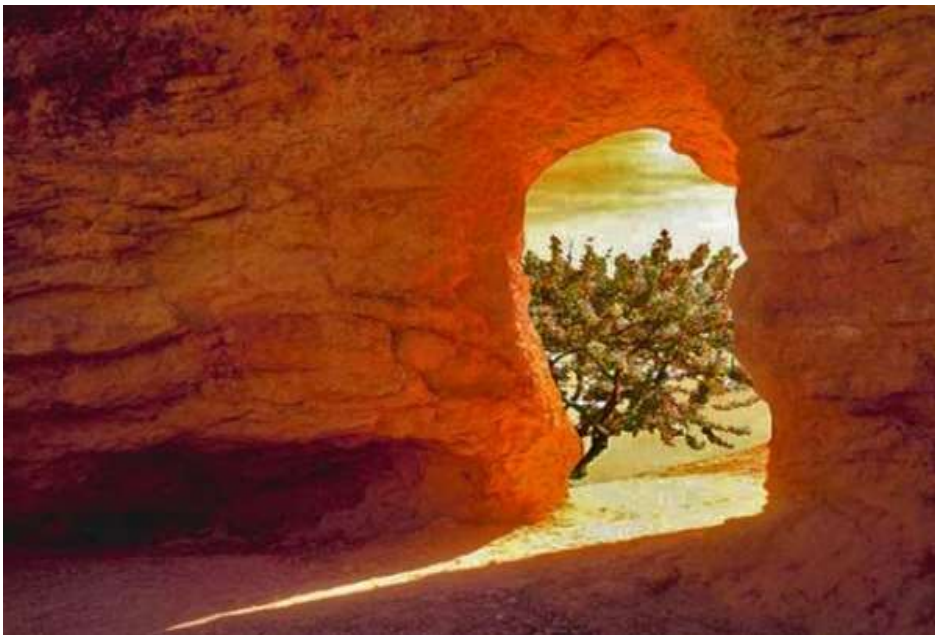

HET KRUISPUNT

*Informatiebulletin van de NIGA
16e jaargang nr 2, maart 2024
Redactie: Pastor Mariëtte Bossenbroek
Opmaak: Ernst H.F. Meijer*

Pasen

Van Passie naar Pasen: door de schemering via de duisternis naar het licht

“Altijd zijn wij onderweg naar een nieuw begin, op weg naar Pasen
Altijd mogen wij geloven op hoop van zegen.
Wij mogen leven van Zijn liefde en trouw
op reis naar het land dat God ons beloofd heeft

Alle dagen met het volk Israël in de woestijn achter Mozes aan.
Alle dagen lenen wij zijn staf
Alle dagen mogen wij zoeken wat hem gaande hield.

Vandaag ontvangen we steun
Van de hoop dat God naar ons omkijkt,
Van de hoop op een thuis in het beloofde land
Van de hoop dat Hij ons bij name roept: Je bent van Mij.....”

Met deze woorden begon ik de veertigdagentijd op 18 februari jl. Een tekst van op weg gaan en onderweg zijn. Deze tekst gebruikte ik vaak in mijn werk als geestelijk verzorger en de woorden vergezelden ons iedere zondag tijdens de veertigdagentijd naar Pasen.

Deze week zijn wij ons alweer aan het voorbereiden op Palmzondag. Onze tijd hier in Alanya zit er al voor de helft op, wreed onderbroken door het plotseling overlijden van mijn zus in Frankrijk. Hoe hartverwarmend was uw betrokkenheid, behulpzaamheid en troostende woorden. Mede namens Gerrit dank ik u hartelijk daarvoor. Wij hebben een liefdevol en waardig afscheid gehad in Bordeaux. Het verdriet zit nog in al onze vezels, wij troosten ons echter met de gedachte dat ook voor mijn zus in haar leven Pasen betekenis heeft gehad. De Paastijd kreeg voor ons nog meer een bijzondere dimensie!

Wij zijn al een eind op weg in de veertigdagentijd. De aanloop naar Pasen wordt in de christelijke traditie de veertigdagentijd genoemd. Een tijd van bezinning en voorbereiding op het voor christenen belangrijkste feest, het hart van het christendom. Laatst sprak ik iemand die de geboorte van Jezus het allerbelangrijkste feest vond.

Wij hebben samen daarover gesproken en onze visies over beide feesten aan elkaar verteld. Het werd een mooi gesprek!

Je ontkomt ook als niet-christen niet aan de signalen dat Pasen aanstaande is, de Mattheüs Passion van J.S. Bach klinkt in vele kerken en concertzalen, in de week voor Pasen wordt The Passion uitgevoerd en uitgezonden. En of je je hierdoor aangesproken voelt of niet, je kunt er bijna niet omheen. Pasen leeft weer meer dan het in jaren heeft gedaan.

En dat is weer het bijzondere van Pasen in Alanya: de Passiemuziek laten wij klinken via Spotify, de paastakken zijn hier onbekend, paaseitjes worden voor ons

meegenomen uit Nederland en de Paashaas (waar wij nooit wat mee hebben) denken wij er maar bij, evenals de bijdrage van de muziekvereniging in de Paasdienst.

De Ramadan is hier volop aan de gang. Wij merken hier weinig van in het dagelijks leven, alleen bij het avondgebed dat het einde van het vasten aangeeft horen wij een doffe knal. Er mag weer gegeten worden. En dat wordt er volop!

De pastores van de Noorse, Duitse, Finse en de Nederlandse kerken bereiden zich voor op de Paascyclus. Op Witte Donderdag om 18.00 uur (Gründonnerstag in het Duits) houden wij gezamenlijk een kerkdienst in de Sjømannskirken waarin het Heilig Avondmaal wordt gevierd. Na de dienst is er gezamenlijk koffiedrinken met iets erbij. Er wordt nadrukkelijk gevraagd aan de gemeenteleden om wat mee te

nemen wat typisch Nederlands is. Het eerste aanbod heb ik inmiddels binnen (stroopwafels)! Wie volgt?

Op Goede Vrijdag om 15.00 uur om zijn wij uitgenodigd bij de Duitse broeders en zusters om stil te staan bij het lijden en sterven van Jezus.

1^e Paasdag om 11.00 vieren wij gezamenlijk met de Duitse kerk. De voorbereidingen tussen Pfarrer Henning Kraus en ondergetekende zijn in volle gang.

Paasmaandag staat in het teken van ontmoeting met o.a. de Duitse gemeente in de “Tuin van de Verdraagzaamheid” in Belek, een plaats hier in de regio, waar de gebouwen van drie grote godsdiensten – het Christendom, de Islam en het Jodendom – broederlijk naast elkaar staan. Ongetwijfeld een bekende plaats voor een aantal onder u. Wij gaan hier per bus heen, alle informatie is in de kerk bekend.

Pasen is symbool van nieuw leven. Door de duisternis van Goede Vrijdag, waarop wij het lijden en sterven gedenken van Jezus, geloven wij dat door de opstanding van Jezus er **leven** is door de dood heen. Dat het licht de duisternis zal overwinnen.

Het gaat in alle opzichten om het tot bloei komen. Toch moet er ook gesproken worden van leven dat in de knop gebroken is, van de winter in ons leven die voorafgaat aan het voorjaar waarin wij het licht zien dagen, van stilte en inkeer die nodig zijn om tot bloei te komen en vrucht te dragen. In dit teken staat Pasen. Dit is Pasen.

Tenslotte een Paaslegende.

De christelijke feestdagen hebben schrijvers door de eeuwen heen geïnspireerd tot talloze verhalen en legenden. Onder legende verstaat men een traditioneel christelijk volksverhaal,

waarin een centrale rol is weggelegd voor een heilige, Jezus Christus, Maria, of een heilig voorwerp.

Waarom de SLEEDOORN witte bloemen heeft

In het vroege voorjaar ziet u in Nederland overal de bloeiende struiken van de sleedoorn helder oplichten te midden van de nog kale winterse natuur. De overvloed aan witte bloemen is een voorbode van de naderende lente en maakt de mensen vrolijk. Wist u dat de grote

helderwitte bloemen getuigen van de onschuld van deze struik met de lange doornen? Luister naar deze Paaslegende:

Lang geleden had de sleedoorn slechts onopvallende bloemetjes. Dat vond de struik geen ramp want de mensen

waardeerden hem toch wel vanwege zijn gezonde blauw-paarse vruchten in de herfst. Op een dag, bijna 2000 jaar geleden, kreeg een Romeinse soldaat de opdracht doornen te verzamelen. Hij moest een kroon maken voor de gevangengenomen Jezus die op de berg Golgotha nabij Jeruzalem gekruisigd zou worden. Deze soldaat was gewelddadig van aard en hij zocht de scherpste takken uit. Nadat hij takken met gemene stekels van de roos en de braam had verzameld, ontdekte hij een struik met hele lange scherpe punten, de sleedoorn. Deze lange doornen zouden Jezus het meeste kwelen. Toen de veroordeelde op de bewuste vrijdag over de weg werd voortgeduwd, ontdekte de sleedoorn dat in de kroon die Jezus droeg ook takken uit zijn struik verwerkt waren. Ontdaan boog hij zijn takken en besloot uit schaamte voortaan niet meer te bloeien. Onafgebroken bad de struik tot de hemel om vergeving voor zijn vreselijke bijdrage aan de doornenkroon.

Op een avond hoorde de sleedoorn een stem die liefdevol tot hem sprak: "Beste sleedoorn, jouw takken in de doornenkroon van mijn Zoon zijn niet jouw schuld. Jij kon niet weglopen. De werkelijk schuldige is de soldaat die jouw takken misbruikte om er een wrede kroon van te maken. Jou treft geen blaam. Om je onschuld aan de hele wereld duidelijk te maken zal je voortaan in het voorjaar als eerste struik bloeien met grote heldere bloemen. Die bloemen zullen wit zijn, want wit is de kleur van de onschuld. Na iedere winter zullen de mensen uitkijken naar jouw bloemen, die het einde betekenen van de donkere winterdagen en een vroege bode zijn van de lente, van een nieuw vruchtbaar seizoen."

Sinds die dag bloeit de sleedoorn van boven tot onder met witte bloemen op zijn verder kale takken. Vroeg in het voorjaar worden de wegen geflankeerd door witte hagen met bloeiende sleedoorns en worden parken en bosranden gesierd door de hoge witte struiken die het kale landschap opvrolijken.

Vanuit Alanya wensen wij u allen een gezegend en zalig Pasen toe!

Pastor Mariëtte Bossenbroek-Baller

Uit de pastorie

De laatste spullen opgeruimd, koffers gepakt, de burens laten weten dat wij 10 weken er niet zijn, de diepvries door de kinderen laten leegmaken, planten meegeven aan jongste dochter, stofzuiger voor het laatst door het huis, een laatste knuffel aan kinderen en kleinkinderen, waarvan met name de jongste van bijna 3 het maar niets

vindt dat hij niet mee op vakantie mag: 31 januari is het dan zover dat wij naar Düsseldorf vertrekken om daar een nachtje in een hotel te slapen omdat de vlucht naar Antalya op 1 februari wel erg vroeg vertrekt. Daar begint ons Turkse avontuur. Inchecken was al online gebeurd, bagage afgeven was nog een uitdaging net als voor heel veel andere mensen. En dan begint het grote wachten dat blijkbaar inherent is aan vliegen, maar waar wij niet veel ervaring mee hebben.

De vlucht verloopt probleemloos, hoewel het aantal cm² beenruimte wel erg krap bemeten is, zeker als er naast ons nog iemand van ongeveer 2 meter zijn benen en armen ook nog kwijt moet in onze rij. Maar vooruit: niet klagen maar.....

In Antalya verloopt het allemaal heel soepel. De taxichauffeur is al naar mij op zoek en roept luidkeels over het plein: "Mariëtte???" Met een busje van taxibedrijf 7/24transfer worden wij in ruim 2 uur naar de pastorie gebracht, waar Ernst ons verwelkomt. Na een korte rondgang door het appartement werden wij uitgenodigd om samen met hem en zijn vrouw te gaan eten. Dat was een groot succes, wie kan in Nederland bedenken dat je op 1 februari tegen de avond aan het strand en zee kan dineren... Wij hebben met genoeg het slechte weer een poosje achter ons gelaten!

De eerste indrukken zijn overweldigend. Een drukke stad, vriendelijke en behulpzame mensen die je met alles van dienst willen zijn. De oproepen tot gebed vanuit de moskeeën vormen onderdeel van de structuur van het leven in een islamitisch land. Het is niet zozeer de structuur die wij ambiëren, vanmorgen was het ochtendgebed rond 06.00 uur. Maar die oproepen wennen ook. Wat wij bijzonder vinden is dat wij in verschillende winkels al herkend worden, in de kleine buurtwinkeltjes maar ook in de grote supermarkt herkende de verkoopster ons, evenals de taxichauffeurs. Dat Gerrit werd herkend in de drankwinkel was meer door zijn hoed dan door de afname van een fles wijn, hoop ik.

Onze voorgangers hebben niet overdreven. Een mooie pastorie, een enorme werkkamer waar wij niet zo veel zitten in verband met de kou

in huis de eerste weken. En dan het dakterras waar wij gebruik van maken zodra de temperatuur het toelaat.

De eerste week verkennen wij de omgeving, leren de winkels en winkeltjes te vinden en laten het leven hier wat over ons heen komen. En iedere week verruimen wij de cirkel, wandelen naar de ziekenhuizen, waar vrijwel geen Nederlanders liggen want nog geen toeristenseizoen. Een mevrouw heb ik nog regelmatig telefonisch contact mee, zij is inmiddels in verband met ernstige complicaties overgebracht naar Antalya. Fysiek contact is voor mij dus niet meer mogelijk in verband met de afstand maar telefonisch spreek ik haar nog regelmatig. Ook in het andere ziekenhuis verblijven twee Nederlanders die inmiddels naar Antalya zijn ingestuurd. De internationale kantoren in de ziekenhuizen zijn zeer behulpzaam met het verstrekken van informatie, naast fysiek contact spreek ik hen ook regelmatig telefonisch.

Na de "verhuizing" van NIGA vanuit de Sjømannskirken naar de gastvrije Duitse St. Nikolauskirche vinden wij daar vanaf heden ons geestelijk thuis. Het is nog wat zoeken naar de goede modus, vorige week hebben de gemeenteleden in de pastorie koffiegedronken, afgelopen zondag had mijn man Gerrit gezorgd dat de koffie klaar is en konden wij buiten koffiedrinken.

Dat gezamenlijk koffiedrinken is nog wat ingewikkeld omdat de Duitse gasten al ruim voor 11.00 uur op de stoep staan waardoor het aspect van het gemeentezijn bij de koffie voor de Nederlanders wat rommelig verloopt.

Afgelopen zondag was er een dienst van Brood en Beker. Een klein intiem gezelschap waarbij de maaltijd gezamenlijk in een kring vierden. We zijn dankbaar dat hiervoor gelegenheid is in dit islamitische land.

Vorige week is er overleg geweest met de pastores van de Duitse, Noorse, de Finse kerk en ondergetekende over de gezamenlijke avondmaaltijd op Witte Donderdag, te beginnen om 18.00 uur. Wat mooi om zo met elkaar samen te werken en een dienst voor te

bereiden. Deze dienst zal worden gehouden in de Sjømannskirche in verband met de beschikbare ruimte en de hopelijk te verwachten ruime belangstelling. Iedere nationaliteit verzorgt een onderdeel van de dienst, andere gedeelten zijn meertalig. Op 2^e Paasdag gaan wij gezamenlijk met

Duitse gemeenteleden naar Belek, naar de Tuin van de Tolerantie.

Kortom, wij genieten volop van deze periode in Alanya. Gerrit houdt

zich bezig met zijn zinvolle vrijwilligershobby: digitale kaarten tekenen voor o.a. het Rode Kruis en Artsen zonder Grenzen van (mogelijke) risicogebieden, zodat gebieden in kaart zijn gebracht als er een natuurramp plaatsvindt. En tussen de weinige werkzaamheden gaan wij

wat genieten van de historische plaatsen in de regio. Deze week staat Side op het programma, dat is een dagtocht, Pamukkale duurt wat langer, daarvoor tekenen wij in voor een excursie. En wie weet: Cappadocië trekt ook. Dus toch in de voetsporen van Paulus?

Ook daar kijken wij naar uit. Net als naar alle gasten die de komende tijd weer naar Alanya komen en naar wij hopen de kerkdiensten weer bezoeken. Het groepje gemeenteleden is op dit moment wel erg klein. Al met al een mooie tijd tot nu toe, wij zijn blij dat wij aan de oproep van NIGA gevolg hebben gegeven!

Pastor Mariëtte

De Paastuin

Er is eigenlijk alleen in beelden over te spreken. Over hoe de graftuin herschape[n] is. Het graf van Jezus wordt leeg gevonden: verwarring, ontsteltenis, uiteindelijk intense vreugde. De Heer is opgestaan! Het graf heeft Hem niet kunnen vasthouden, de beklemming van de dood is doorbroken. Het doodsdonker is een stralend oogverblindend licht; de graftuin is herschape[n] in een Hof van Eden. Hoe zeg je dat uit?: het kán alleen maar in beeldtaal. Bij de dichter Sytze de Vries (geboren 1945) tuimelen de beelden over elkaar heen; zó pakt hij iets van het ongelooflijke van de herschepping, wervelend in de taal van bloemen. Om de vreugde en de nieuwheid van het leven uit te drukken; om in de Paasweek steeds weer te lezen en je eigen te maken wat het is, wat het betekent: de Heer is opgestaan!

In de Paastuin bloeien bloemen in een taal die zich verstaat met de kleuren van de liefde en het licht in vol ornaat.

In dit hartje van de schepping zingt het wie de tuinman is: lelie in een kroon van dorens, roos in woeste wildernis.

Als een parel glanst het zilver van het kruidje-roer-mij-niet, schoongewassen door haar tranen, als gedoopt in haar verdriet.

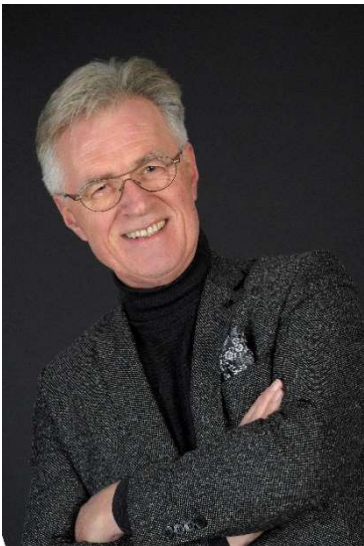
Want zij heeft haar naam vernomen
van haar vriend, de ereprijs,
Hij zal al haar tranen drogen,
sleutelbloem van 't paradijs.

Hoor hoe de viooltjes spelen
dat het altijd lente was.
Opgefleurd met regenbogen
zingt het door het groene gras,

fluit het kruid in klare tonen:
leve hoog de ereprijs!
Hij, het zaad van louter liefde,
ridderspoor naar 't paradijs!

In de Paastuin bloeit het hooglied
van verlangen, bloemtapijt:
dat Gods kleur bewaart en uitgroeit
hemelsbreed en aardewijd.

Bericht van de adviseur Daco Coppoolse

Gelukkig zijn we niet verlegen om voorgangers die een periode dienst willen doen in Alanya. Via via worden mij ook wel nieuwe namen toegefluisterd. Dat is fijn. Nu kan het zijn dat u in uw thuisgemeente ook een predikant/voorganger kent die u hiervoor geschikt acht. Dan kunt u mij de naam doorgeven. Ik zal dan contact met de betreffende persoon opnemen en hem/haar uitnodigen voor een gesprek om de wederzijdse verwachtingen op elkaar af te stemmen. Dit in nauw overleg met de

kerngroep (Ernst, Hein en Sanchia). Binnenkort begin ik met de invulling van het rooster voor 2026.

Intussen is de NIGA verhuisd van de Noorse Zeemanskerk naar de Duitse St. Niklaus Gemeinde Sanat Okulu Cadessi 32a . Gelukkig is de overgang soepel verlopen en kunnen de diensten van de NIGA in het vervolg daar worden gehouden. Aanvangstijd blijft 10.00 uur. Op de site van de NIGA vindt u alle nodige informatie.

Via de kerk app laten mensen van zich horen en leven met elkaar mee. Dat is fijn om te merken. Het is leuk om te zien dat mensen hun komst aankondigen en melden wanneer ze weer voor het eerst in de dienst zijn. Dan wordt naar hen uitgekeken. Hopelijk trekt het bezoek van de kerkdiensten in het voorjaar weer wat aan en weten ook nieuwe mensen de weg naar de NIGA te vinden.

Pasen is voor ons een belangrijk feest. Met het Joodse volk vieren we de uittocht uit het land van de slavernij en de doortocht door de Schelfzee. Zelfde thema's komen terug in het leven van Jezus die ons uit de duisternis naar het licht voert en zijn weg gaat over de bodem van de doodszee. Zijn Geest geeft ons opstandingskracht en de moed om de bakens te verzetten. Ik wens u gezegende diensten toe.

Hartelijke groeten,
Daco Coppoolse

Uit de kerngroep

IN MEMORIAM

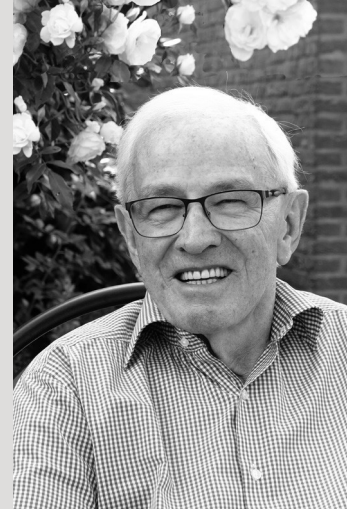
Terugkijkend op het afscheid van Wim, en zoekend naar een weg zonder zijn aanwezigheid, zien wij op die weg ook veel vonkjes die ons verwarmen en vertroosten, door alle lieve reacties vanuit Alanya. Allen hartelijk dank hiervoor.

Lieve groet van Henny Molenaar.

Wim Molenaar

* 4 oktober 1940 † 19 januari 2024

Op 19 januari jl. is Wim Molenaar gestorven in revalidatiecentrum Reestdal, waar hij de laatste paar weken van zijn leven werd verzorgd. Hij is 83 jaar geworden. Een week later hebben we in De Samenstroom in een dankdienst voor zijn leven afscheid van hem genomen en hem uitgeleide gedaan. Wim was zich de laatste jaren maar al te bewust van zijn kwetsbaarheid. Gaandeweg werd hij beperkt in zijn mogelijkheden. Gelukkig verloor hij niet zijn scherpzinnigheid van geest. Zorgvuldig als hij was had hij daarom samen met zijn vrouw Henny al over de uitvaartdienst nagedacht en suggesties op papier gezet voor Bijbelgedeelten, liederen en muziek. Veel mensen waren aanwezig om Henny, de beide dochters en de kleinkinderen hun meeleven te betuigen en Wim te gedenken - als verwant, vriend, voormalig predikant, collega, gemeentelid en goede buur. Zijn allernaasten spraken liefdevolle woorden ter gedachtenis; twee kleinzoons voerden een eigen muzikale compositie uit. Bijzonder was de hartelijke brief van de voorganger van de Reformatorische

Kerk in Decs in Hongarije, die tijdens de dienst werd voorgelezen. Wim had ooit, samen met een aantal andere Nederlanders, meegewerkt aan de renovatie en herinrichting van het Altersheim aldaar. Ook na de voltooiing van dit verzorgingshuis voor ouderen was het contact aangebleven.

Voordat Wim predikant werd, stond hij voor de klas. Maar na een aantal jaren lesgeven besloot hij theologie te studeren. Een ingrijpende stap, niet alleen voor hemzelf, maar ook voor zijn gezin.

Vanaf 1979 tot 2004 is Wim als voorganger verbonden geweest aan de kerkelijke gemeenten van Staphorst, Lemmer en Meppel. Op 16 september 1990 vond de intrededienst in Meppel plaats. Veertien jaar is hij hier predikant geweest. Omdat ik als kersverse collega uit Groningen hem in Meppel bij zijn intrede had "ingeluid", mocht ik, aldus Wim, ook degene zijn die hem bij zijn uitvaart zou "uitluiden".

Wie hem gekend heeft, zal vast en zeker zijn vriendelijkheid en gulle lach, zijn sportiviteit, zijn geduld en gevoel voor humor niet vergeten. Wim was bovenal iemand die de vrede zocht: vrede in de relationele sfeer en vrede wereldwijd. Hij wilde niemand kwetsen. Zelf was hij een gevoelig mens, met een sterk ontwikkeld besef van rechtvaardigheid. *"Houdt zo mogelijk, voor zover het van u afhangt, vrede met alle mensen"*. Die zinsnede uit Paulus' brief aan de Romeinen was hem op het lijf geschreven. Ooit gaf hij deze woorden als extra boodschap na de zegen aan de gemeente mee. Naast vrede waren voor hem gerechtigheid, liefde, eenheid, saamhorigheid, vergeving en verzoening de kernwoorden van het geloof. Zijn ambt heeft Wim toegewijd en integer vervuld. Zijn hart ging daarbij uit naar het pastoraat. Tijdens de dienst werd een fragment gelezen uit zijn boekje *"Omzien naar"*, een bundel van eerder gepubliceerde artikelen van zijn hand met een pastoraal karakter. We hebben het leven van Wim in herinnering geroepen in het licht van Psalm 23 en de evangeliewoorden uit Johannes 10, 11-18. Daarin wordt gesproken over de herderlijke ontferming van God, die in Jezus

op unieke wijze gestalte heeft gekregen. Die liefde was voor Wim de grondtoon van zijn bestaan. Moge zijn gedachtenis ons allen tot zegen zijn.

ds. Marga Baas

Correspondentieadres: Welpenhof 10, 7944 AL Meppel.

